

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

Պոլսոյ համար Տարեկան	100 ղր.
Վեցամսեայ	55 „
Գուռաւաց համար Տարեկան	110 „
Վեցամսեայ	60 „
Մեծ քիւր	2 ղր.
Ծանուցմանց տողը մէկ անգամի համար	
3 ղր. երկու անգամի համար	2 ղր.

Դուրս գացած լրագրաց համար ծա-
քը Խմբագրութեան վրայ է:

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ իցէ գրութիւն Խմբագիր-ՏՏԵՐԵ-
նին պիտի ուղղուի . եւ նամակն ծախ
քըն ալ զրկուիմ վրայ է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Իտալիայէն առնուած լուրերը
գաղղիական միջամտութեան ի նշէ-
տեւանք ունենալուն վրայ տակաւին
որոշ գաղափար մը չեն տար: Վար-
էնոն կայսերանապառախութեամբ Սէն-
Քլուի պալատը քանի մ'անգամ դու-
մարուած պաշտօնէից ժողովին մէջ,
ուր կայսրուհին ալ ներկայ էր, Հռոմ
զօրք զրկելու խնդիր սատարի կերպիւ
միճուելէ ետեւ, որոշուեցաւ իտալի-
ոյ վերջնագիր մը զրկել, որ երեք խըն-
դիր կը պարունակէր. Հռոմի եր-
կիրն յարձակող կամաւորաց խումբերն
արգելու: Իտալիոյ գլխաւոր քաղա-
քաց մէջ կամաւորներ զինուորագրե-
լու համար բացուած դրասներակնե-
րը դուրս ելան: Այլ իրերը-Իմանուէլ
Թաղաւորին կողմէն յայտարարու-
թիւն մը հրատարակելով առ խտալա-
ցիս՝ սեպտ. 15ի դաշնագրութիւնն
յարգելու հրաւիրել զանոնք:

Վարժէնոն կայսեր այս որոշումն
ըստ ոմանց կաթողիկոսական գաղափար
չվերաբերելու համար է, որք Ս. Պա-
պին աշխարհական իշխանութեան ան-
կումը մեծ աղէտ մը կը համարին:
Միգարեւել իտալի թէ Վաղղիոյ եպիս-
կոպոսները ժողով մ'ընելով որոշե-
րն որ եթէ կայսրը Վաղղիոյ պաշտպա-
նութիւն չընէ, իրենց ձեռքն եղած
ամեն միջոց ի դործ դնեն եւ Վա-
րժէնոն կառավարութեան դէմ հա-
կաւակութիւն մը հանեն, իսկ կայս-
րն այսպիսի սպառնալիքներէ վախ-
ցող չէ, եւ անշուշտ ուրիշ նկատում
ներ ստիպելին զինքն այնպիսի ծանր
որոշում մ'ընելու, Հայտնի է որ
Վաղղիոյ կառավարութիւնը Ս. Պա-
պին աշխարհական իշխանութեան վր-
այ մեծ համակրութիւն մը չունի:
Բայց կայսեր պաշտօնէին իմանք
խիստ ստիպելուցից կերպիւ մը ցոյց
տուեր են որ եթէ սեպտ. 15ի դաշ-
նագրութիւնն առ ոտն կոխուի, եւ
Վաղղիա ալ զայն յարգել տալու հա-
մար ծագած դժուարութիւններէն ետ
քաշուի, մեծ վտանգ կայ իր աղղե-
ցութեան: Վաղղիա ի հաստատնի
համար ունեցած համակրութեանն
շարժեալ, ազգարարութիւններ ընե-
լով Ռուսիոյ խրոխտ պատասխանին
վրայ լռելէ, Սիւսեան Վահանդաց
եւ ժողովարէզի դէմ չդնելով Սաբ-
սիմիլիանոս կայսրն իր թշուառ բաղ-
դին ձգելէ եւ նոր Վերմանիոյ կրտ-
րուկ ընթացքին վրայ իր տեղը նստե-
լէ ետեւ, եթէ հիմա ալ Վարիպալտի
առջեւ տեղի տայ, անդարմանելի հար-
ւած մը կուտայ իր համարմանն ու աղ-
ղեցութեանը: Փարիզի կէս պաշտօ-
նական թերթերն ալ այս պատճառ-
ներն զգալունք կուտան: «Վրաստ-
ոյն ստորագրելու դաշնագրութիւն
ները, կըսէ Վոնսթրիթիսիօնէլ, հա-
ւատարմաբար դործագրուելու են,
ո՛վ կրնայ լռել թէ իտալիա սեպտ.

15ի դաշնագրութիւնն ազատութիւնն
տորագրած չէ: Ո՛վ կրնայ լռել թէ
պայմանագրաց մէկը միւսին բռնա-
բարութիւն ըրած է: Վաղղիա եւ
Իտալիա փոխադարձ պարտաւորու-
թիւններ յանձն առած են, զորս
պէտք է պահեն, ճշգիւ պահեն, եւ
երկու պայմանագրաց մէկն առանց
միւսին հաւանութեան չկրնար ազատ
ըլլալ այն պարտաւորութիւններէն,
պատիւն այսպէս կը պահանջէ:

Նա Վաղղիա այս պատուոյ ըզ-
գացման համեմատ իտալիոյ ազատ-
ութիւնն ընդունած դաշնագրութեան յար-
գումը պահանջեց իւր վերջնագրով,
եւ կայսրն ուշադրութեան չառաւ
Իտալիոյ եւ Վաղղիոյ մէջ պատե-
րազմ բացուելուն ծանր հետեւանաց,
Վաղղիոյ երկամուտը կարգի դնելու
պիտոյից եւ արմատեաց սղելուն վրայ
իւր պաշտօնէից ոմանց յառաջ բերած
պատճառները, իտալիոյ պաշտօնէից
գլուխ Պ. Ռաթալիոյ, սեպտ. 15ի
դաշնագրութիւնը պահելու համար
կարելի եղած ջանքերն ընելէ ետեւ,
հաւասարապէս դէմ կեցաւ նաեւ
գաղղիական միջամտութեան, եւ ինչ-
պէս արդէն ծանուցեր ենք, յայտարա-
րութիւնն ըրաւ որ եթէ Վաղղիա զօրք
զրկէ ի Հռոմ, իտալիա ալ ի միասին
պիտի միջամտէ: Նոյն ծրագիրը Ս. իր-
թոր Իմանուէլ Թաղաւորին կատու-
րելապէս հաճելի չկրնալով ըլլալ, Պ.
Ռաթալիոյ հրաժարական տուաւ, եւ
Հիւսթինի զօրապետն ալ չկրնալով
նոր պաշտօնէութիւնն ալ կազմել,
Մենապրէս զօրապետն ընդունեց նոյն
պաշտօնը, եւ կրտսի թէ աւելի զի-
ջողական ընթացք պիտի բռնէ:

Նոյն պարագայից մէջ Փարիզի
տալական դեսպան Պ. Նիկիւր Պի-
րէնցա գնաց իր վեհապետին եւ պաշ-
տօնէից հետ խորհրդակցելու, եւ
Թիւրքիոյ արքունեաց ինչ տրամադ-
րութեան մէջ գտնուին անձամբ ծա-
նուցանելու: Իտալիա կը կարծէր որ
կամաւորներ զինուորագրելու գրաւ
սենեակները դոյնելով եւ հռոմէական
սահմանադրութիւնները լաւ պահպանե-
լով դործը կարգի կը դրուի, եւ պա-
պական զօրքը գիւրաւ կրնայ Վարի-
պալտեանները հալածել: Բայց Վա-
րիպալտի նորէն անձամբ տեսարանին
մէջ նստուին եւ Հռոմի վրայ քաղելն
ամեն բան արեւց, եւ Վաղղի նորէն
փոխադրի մէջ ինկաւ, Վարի վրայ ի-
տալական կառավարութիւնը պատաս-
խանեց Վաղղիոյ թէ բոլորովին անկա-
րող կը գտնուի Վարիպալտեանց սահ-
մանագրութեան անցնելն արդիւնէր կամ Ս.
Պապին երկիրները պահպանելու, եւ
Վաղղիա ալ որ առաջուան ապահո-
վեցուցից յայտարարութեանց վրայ
Թիւրքիոյ նաւատորմին մեկնելն ետ
ձգած էր, դարձեալ հրաման տուաւ
որ ճանքայ երէն:

Վաղղիոյ այս կտրուկ ընթացքը
միանգամայն ըրած այն յայտարարու-
թիւնը թէ ոչ միայն Վարիպալտեաններն

այլ եւ իտալիոյ թաղաւորին զօրքը
ընն ալ եթէ սահմանադրութեան անցնելն
պիտի զարնուին, պիտի կրնայ կասե-
ցնել Պիօրէնցայի արքունիքը, զոր
արդէն իտալացիք կը մեղադրեն թէ
Թիւրք եւ մեղի կը վարուի. պիտի թո-
ղու որ Վարիպալտեանները Հռոմայ
հողին մէջ հասարակապետութիւն հը-
րատարակելէ ետեւ, իր անդործու-
թիւնը պատճառ բռնելով իտալիոյ
մէջ ալ հասարակապետութիւն հրա-
տարակեն: Պիօրէնցայի պաշտօնական
Վաղղիին խօսքին նայելով՝ այսպէս
չպիտի ըլլար, եւ վերջին լուրերուն
նայելով գաղղիական դօրքը Չիլի-
թա-Վ. Երբեքիցի գլխաւորներուն վը-
րայ ծածանելուն պատճառաւ, Ս. իր-
թոր-Իմանուէլին կառավարութիւնն
ալ հրաման տուեր է իտալական զօ-
րաց դուռներուն որ սահմանադրու-
թիւն անցնելով Վաղղիական երկրին շատ
մը կէտերը դրաւ: Իմանուէլ զօրապետը
Փարիզ գացեր է որպէս զի
իտալական զօրաց այս կերպով դաղ-
ղիական բանակին դործակցելու խնդ-
րոյն պատճառները բացատրէ, իսկ
Վաղղիա հռոմէական տուեք է այս
առաջարկութեան, եւ եթէ ոչ գաղ-
ղիացիք իրօք իտալական զօրքն ալ
պիտի զարնեն, եւ եթէ զարնեն ու
պատեւաբար բացուի Վաղղիոյ եւ
Իտալիոյ մէջ, այս վերջինը մինակ
պիտի մնայ, կամ ուրիշ տէրութիւն
ներ ալ իրեն պիտի օգնեն: «Ն. այ-
ժմ Վրուսիա թէ պէտք իր կէս պաշ-
տօնական թերթերով կը յորդորէր
զԻտալիա որ սեպտեմբերի դաշնագ-
րութիւնն յարգէ, եւ կատարեալ ան-
միջամտութեան դիմ մը բռնելու ցոյ-
ցեր կուտար. բայց իտալիոյ միու-
թիւնն ամբողջութիւնն ու անկախու-
թիւնն այնչափ կարեւոր եղած է եւ
բոլորական նոր հաւասարակշռութեան
որ եթէ անոր էութիւնը վտանգի,
հարկաւ Վրուսիա եւ Թերեւս ուրիշ
տէրութիւններ անոր պաշտպանու-
թեան պիտի փութան, Նոյն թիւրք-
ութեան առաւել հաւանականութիւն
կուտայ Պէրլինի Վաղղի Թաղա-
Վրուսիոյ լիզան որ կը հաստատէ թէ
Փարիզի բրտականական դեսպանը Պ.
Թիւրքիին չէ ըսել թէ իր տէրու-
թիւնն իտալական դործոց չպիտի մի-
ջամտէ: Վաղղիոյ յուսանք որ երկու
բարեկամ եւ արեւակեց աղղաց Վաղ-
ղիոյ եւ իտալիոյ համաձայնութիւնն
այնպիսի դարձուելի հետեւանաց
տեղի չի թողուր:

Նոյն ժամ Վաղղիական կառավա-
րութիւնը վայրագ բռնաւորութեան
ապացոյց մը տուաւ Վանսօրեայ իսլա-
տերազմին մէջ իր ձեռքն ինկած Վա-
լիպալտի կոմսն եւ ուրիշ պատեւաբար
գլխաւորները հրացանի բռնել տալով, ինչ-
րոպական լրագիրք իրաւամբ կը լըշ-
տամբեն այս ողբալու թեան հիղինակ-
ները, որք անթիւթեան կողմանէ
Վաղղիական վար չեն մնար, թէ եւ
իրենց հոգեւոր պաշտօնն է ներել եւ
ոչ ի մահ դատապարտել:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինտէրանտան լրագիրը Ս. Պա-
պէն առած նամակներուն համաձայն
կը ծանուցանէ թէ Բարձր. Վալի-
փաշան Վերիտի մէջ կատարած պաշ-
տօնին նկատմամբ օղոստ. Ստրանին
առաջին տեղեկագիր մը զրկել է, որ
ընտել համար եղեր նախորդ երկու
կայսերական տեսուչներուն ըրած
պատմութեանց՝ զորս գէպերը չկը-
ցան ստուգել, Բարձր. մեծ Եպիս-
քոսը ճշմարտութիւնը չժամկետով իր
ստանձնած փափուկ պաշտօնին դժուա-
րութիւններն ու ապստամբաց յամա-
ռութիւնը ցոյց կուտայ եւ կը ծանու-
ցանէ եղեր թէ զինուորական աղղու-
դործողութեան մը զատ ուրիշ միջո-
ցով չկրնար այս դործը վերջնաւա-
րէն 6000 զօրք զրկուած է եղիպ-
տական զօրաց տեղը, որք ինչպէս
յայտնի է՝ Եղիպտոս դարձան, եւ
մէկ կողմէն ալ զրկուելու վրայ է:

Հանեպէն մայրաքաղաքիս տաճ-
կերէն Սթանպուլ լրագրին կը դրեն
թէ ապստամբ զիւլուս չեն ուղեր ը-
նել, եւ թէ Ս. Պապի նախկին հը-
լիական դեսպան Պ. Ռաթալիին եւ
Մանսիւրի ու Փալապաքի անունով
ուրիշ երկու անկանաւոր հըլլեր Վի-
րիս հասած են անշուշտ ապստամ-
բութեան ոյժ տալու համար:

Կայսերական հրամանաւ հետեւ-
եալ յօդուածն աւելցաւ առեւտրա-
կան կանոնագրի յաւելումին ըսան
եւ ութերորդ յօդուածին վրայ:

«Ստանստան կառավարութեան
արժէթիթոյ եւ կամ այս տեսակ ու-
րիշ արժէթիթերու վրայ դիւր կան-
խիկ վճարելու կամ տեղը դարձեալ
արժէթիթով տալու պայմանաւ եղած
առեւտուրն օրինաւոր է. բայց առանց
մէջ տեղն ստակ կենալու միայն ար-
ժէթիթոց գնոյն երեւոյն կամ ինչեւ-
րուն վրայ օգտին կամ երեւակայական
եղանակաւ եղած առեւտուրը կամոր
եւ է պայմանագրութիւն ապօրինա-
ւոր պիտի համարուի. հետեւապէս
այսպիսի դործողութեանց համար եւ
զած դաշինքն ու պայմանագրերը դա-
տաստանի մէջ անվաւեր եւ անըն-
դակ պիտի ճանչուին:»

Կայսերական կառավարութիւնն
որոշեց որ հիմա ծխախոտներէն առ-
հատարակ առնուած հօխային 12 զու-
րուշի մաքար փոխուելով, հօխան մին-
չեւ 71/2 զուրուշի ծխախոտ ստորին
ծխախոտներէն ընդհանրապէս կանխիկ
6 զուրուշ մաքար, եւ հօխան 71/2 էն
մինչեւ 20 զուրուշ եղած ծխախոտ-
րէն գնոյն եւ տեսակին համեմատ հա-
րիւրին հարիւր մաքար առնուի, միայն
թէ մաքար կանխիկ վճարողներուն
0/0ին 20 զուրուշ պիտի ըլլայ. իսկ եթէ
մաքարն տեղ ծխախոտ տալ ուղղի,
ապրանքին կէսը պիտի առնուի ա-
ռանց զեղի: Հօխան 20 զուրուշէն
բարձր եղող ծխախոտն ալ, առհա-

տարակ հօխային 24 զուրուշ մարս պի-
տի առնուի, և ևս կանխիկ վճարողներ-
ուն հարձեհալ 0/0ին 20 զեղչ պիտի
ըլլայ: Իսկ մարսին սեղ ծխախոտ տալ
ուզողներուն ապրանքին կէսը պիտի
առնուի: Չխախտող մարսանեղու-
թեան համար դրուած կանոնն ալ
փոխուելով, 6 զուրուշ մարս ունեցող
ծխախոտն եթէ մարսէ փախցուի,
բռնուած տանն ապրանքը դրուած
է ևս: Եւստի մարսին կրկնապատկի ալ
այսինքն 12 զուրուշ տուգանք պիտի
առնուի: Իսկ եթէ մարսը 6 զուրու-
շէն մինչեւ 20 զուրուշ եղող ծխախո-
տերը մարսէն փախցուին, բռնուած
տանն առհասարակ հօխային 40 զու-
րուշ տուգանք եւ անկէ վեր եղողնե-
րուն նմանապէս մարսին կրկնապատի-
կը՝ այսինքն 48 զուրուշ տուգանք պի-
տի առնուի:

Բ. Պուռն աղբարարութիւն մը
տուաւ մայրաքաղաքի անդղիական
Լ. Էլիմի Է. Էրըլտ լրագրին, զոր կը
մեղադրէ սուտ եւ Օսմանեան կայս-
թեան դէմ թշնամական նպատակա-
հարուած լուրեր հրատարակելուն
համար, մանաւանդ Արիտի եւ Ալու-
ղարատան նկատմամբ, եւ կը ծանու-
ցանէ որ թէպէտ մինչեւ հիմա անց-
եալ մարտ 12ի լրագրական արամադ-
րութեան համեմատ յիշեալ թեր-
թին նկատմամբ խտուած թանկեղ
նեղ ուղած չէ, բայց ոչ եւս պիտի
նեղէ որ Օսմանեան կայսրութեան
օրագիր մը Օսմանեան կայսրութեան
թշնամական կրքին եւ շահերուն դու-
ծիլը ըլլայ:

Օգոստոսիա Սուլթանին թիւ-
նապահներէն Ա. Էմիլ փաշան,
որ մանաւոր պաշտօնով Արիտ դա-
ցած էր, երէկ մայրաքաղաքս վերա-
դարձաւ, եւ կրուի թէ Բարձր-
Սեփ Եւթարքուն լուր բերած է որ
ապստամբ կայսերական կառավա-
րութեան առաջարկութիւններն ըն-
դունիլ չուզելուն համար՝ հարկ կը-
լայ անոնց դէմ աղբու կերպիւ զին-
նուորական զօրութիւն ի գործ դնել:
Հետեւապէս նորին բարձրութիւնը նո-
րէն կանոնաւոր եւ անկանոն զօրք եւ
պատերազմական միջերը կողմէ եղեր,
որպէս զի ապստամբութիւնն արագա-
պէս զսպելու ձեռք զարնուի:

Եւս չարթու Լեւոնիայէն չորս ծըն-

նելուզով նոր արագընթաց շոգենա-
ւի ալ եկաւ Բօլսին անուանով, զոր կայ-
սերական կառավարութիւնը գնած է
Արիտի ծովային պաշարման համար:

ՀԵՌԱՌԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Փարիզ 29 հոկտ.
Քաղաքապետական պալատը արուած
կոչուեցին մէջ Աւստրիոյ կայսրը բաժակ
տաշարկեց փան միութեան դադրական
և անարկական աղագայ:
Իստիլոյ լուրերը հակասական են, չը-
ոսմէն հեռագիր կ'աւել ընաւ, Գաղղիա-
կան տորմիզն օգերուն դէշութեան պատ-
ճառաւ ետ մ'նայուն, զորքերն այս առտու
սկսեր են ջիլիթաւ-վէքըիս երեսը:

Փարիզ 29 հոկտ.

Փոս. քոնսուլիտ
Փարիզ 31, 90
Լոնտոն 31/1—32
Փոս. փոս. 1863ի 255—252 50
Ֆիորէնցա 30 հոկտ.
Քառնուկեց տարեկան եղող երկա-
սարգաց մէկ մասն ի գէն հրաւիրուեցան,
կարիպալտի Հոստոյ կը մօտենայ, Լամար-
մորա զօրապետը Փարիզ հասաւ խաղաղա-
կան տորմիզն օգերուն դէշութեան պատ-
ճառաւ ետ մ'նայուն, զորքերն այս առտու
սկսեր են ջիլիթաւ-վէքըիս երեսը:

Փարիզ 29 հոկտ.

Լոնտոն 30 հոկտ.
Խոնիպուրիկ մէջ արուած կոչուեցին
մ'առնուի Պ. Տիգրայէի բաւ թէ արդի
դէպքերը կրնան ստուգել եւրոպայի եւ
Անգղիոյ միաստակար ըլլալ, բայց յոստոյ որ
տէրութեանց նպատակն է խաղաղութիւնը
անեական պահել:

Թուրք 30 հոկտ.

Զօրաց մեկնիլը կը չարուեակի
Ֆիորէնցա 30 հոկտ.
Պաշտօնական կազմէ իր կըսէ թէ Մո-
նիթէօրն յայտարարութիւն ըրած ըլլալով
թէ Գաղղիոյ դօրքը ջիլիթաւ-վէքըիս
դիւանիւրուն վրայ պիտի ծածանի, վէք-
թոր-էմանուելի կառավարութիւնը հրա-
ման ըրաւ որ արքունի դունդերը սահմա-
նազիւթն անցնին եւ Պապական երկրին
քանի մը կէտերը գրաւեն:

Ֆիորէնցա 30 հոկտ. իրիկուն.

Արքունական հրամանաւ խաղաղա-
դունդերը սահմանին անցան եւ Պապական
երկրին շատ մը տեղերը գրաւեցին:

Պերլին 30 հոկտ.

Կազմէ Թ. Եւթարքուն սուտ կը հանէ
այն լուրը թէ Փարիզի դադրական դեպքան
Պ. Եւթարքուն Թ. Եւթարքուն լուր բերած է որ
Բարձր-Սեփ Եւթարքուն լուր բերած է որ
Բարձր-Սեփ Եւթարքուն լուր բերած է որ

Փարիզ 31 հոկտ.

Փոս. քոնսուլիտ
Փարիզ 31 85—34 93
Լոնտոն 31/1—32
Փոս. փոս. 1863ի 255

Փարիզ 31 հոկտ.

Խաղաղ զօրաց պապական հողը մը-
նելէն դէշութեան մը կամ գաղղիական դո-
րաց հետ դարձուելու հաւանականութիւն կը
կասկածուի:

Փարիզ 31 հոկտ. իրիկուն

Խաղաղ զօրաց Պապին հողը մանուշ
գէմ Գաղղիոյ կառավարութեան կողմէն բո-
ղոք եւ ընդդիմութիւն ըլլալու կասկած
կայ:

Ձրանա, Բաթրի եւ Եթանտար լրագրի-
նեուն խօսքին նայելով իտալիոյ զօրաց
պապական հողը կ'ոխել խաղաղութիւնը
վտանգի մէջ դրած է:
Աւստրիոյ պաշտօնէից զուրուշ Պ. Տը
Պէտրի վաղը Լոնտոն պիտի երթայ:
Պալիէրայի եւ վիրթէմպերի երեսփո-
խանական ժողովները Բրուսելոյ հետ հաս-
տատուած առեւտրական դաշնագրութիւնն
ընդունեցին:

Արտուի թէ մայրաքաղաքիս խա-
ղական դեպքանատունը հեռագիր մը
առնուած է որ կը ծանուցանէ թէ
կարիպալտի Հոստ մտեր է:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Ինչպէս որ ծանուցուած էր, երես-
փոխանական Լեւոնիայի ժողովը գաւ-
մարուեցաւ երէկ Պ. Եւթարքունի կեղե-
ցին, բայց մեծագոյն մաս չգտնուելով,
ներկայ գտնուող 37 երեսփոխանը՝ Խա-
ռըն ժողովոյ առաջարկած խնդիրները
ընտելութեան տալին այն պայմանաւ որ
բացակայ գտնուողներուն ալ կարծիքը
կարէն առնուի:

Եւթարքուն և ամենակարեւոր կէտին
այն է որոյ խնդրոյն վրայ բաւական
երկար վիճարկութիւն մ'ընդունաւ, ինչ-
պէս որ կապաւորէր, և կարծիքները
բաժնուեցան: Երեսփոխաններէն ու-
մանք առարկեցին թէ արոյց խնդիրը
առհասարակ պէտք է լուծուի, և
Սահմանադրութիւնն ալ հիմա դադ-
րած ըլլալով, հարկ է նոր Սահմա-
նադրութեան դաւանել սպասել: Խա-
ռըն ժողովը պատասխանեց թէ քա-
նի որ երեսփոխանական ժողովոյ ի-
րաւունքն հաստատ կեցած է, իրենց
պարքն է Լեւոնիայի ժողովին դիմել
և աղբին հանրական շահուց վերաբեր-
եալ կարեւոր խնդիրներն անոր որոշմա-
նը ներկայացնել, և եթէ ընդունուին՝
ի գործ դնել:

Իսկ առաջարկեալ արոյց խնդրոյն
դաւանել, երեսփոխաններէն շատերը կա-
կած յայտնեցին թէ այդ տուրքը՝ որչափ
և ամենաթեթեւ բան մ'ըլլայ, կրնայ
ըլլալ որ դաւառաց մէջ անպատեհու-
թիւններ պատճառէ և դժգոհութեանց
առիթ ըլլայ: Խառն ժողովն ապահովու-
թիւն տուաւ թէ անպատեհութեանց
առաջին առնելու համար ամեն պէտք
եղած միջոցները պիտի խորհուրդն Բ.
Պրան հետ բանակցելով, որպէս զի
բաշխումն արդարութեամբ և կարո-
ղութեան համեմատ ըլլայ և բնաւ դժ-
գոհութիւն չպատճառէ: Վերջապէս

ապահովութիւն տուաւ որ այս արոյց
բաշխումն այնպիսի համեմատութեամբ
պիտի ըլլայ, որ օրինակի համար՝ աշ-
խուշեան տարին 100 զուրուշ տուրք
տուողը եթէ հինգ զուրուշ ալ աղբին
վճարէ, 10 զուրուշ տուրք տուողն ալ
20 փարայ վճարէ, իսկ աղբաւոր բնաւ
չվճարեն:

Այլընդուպէս Խառն ժողովն ապա-
հովութիւն տալով թէ այս խնդիրը գո-
հացուցիչ և օգտակար կերպիւ գոր-
ծադրուելուն համադրուած է ինքը, և
թէ տարի մը գործադրուելէն ետեւ եր-
բոր աղբը կամ Լեւոնիայի ժողովը
գոհ չըլլայ՝ կրնայ ետ առնուիլ, առա-
ջարկեց քուէի դնել, և 17 քուէի դէմ
20 քուէով ընդունուեցաւ:

Երբորք առաջարկութիւնը, այն
է և երկեղեղականաց անբաւականութեան
վիճակին շուտով և բաւ կարի դարձան
մ'ընելու համար թէ՛ հոս և թէ՛ դա-
ւանելու մէջ երկեղեղականութեան
հանդամանքներն ունեցող բաւական
ուսումնականներ ժողովելով և քանի
մ'ամուսնան մէջ անոնց կրօնական և փա-
շակաւ դաստիարակութիւնը մասնաւոր
և առհասարակեայ դաստիարակ մը մէջ
լըտցնելով երկեղեղական ձեռնարկել
և անմիջապէս գործածել, այս առա-
ջարկութիւնն առանց երկար վիճարկ-
նութեան ընդունուեցաւ:

Երբորք այն է և աղբային անհրա-
ժեշտ պիտոյքները լրանելու և ունեցած
և ունենալը յարաբերութիւնները կա-
նոնաւորելու համար վարչական հրա-
շանք մը պատրաստուելու առաջարկու-
թիւնը նոր Սահմանադրութեան արա-
մագրութեանց համաձայն ըլլալու պայ-
մանաւ ընդունուեցաւ, և պատրաստե-
լու գործը նոյն իսկ Խառն ժողովին
յանձնուեցաւ վստահութեան քուէով:

Իսկ Աղթամարայ և Սոյ աթոռոց
խնդրոյն նկատմամբ քանի մ'առաջբեր-
ութեանց վրայ խորհուրդն և առաջարկու-
թիւնը զիտողութեանց և առաջարկու-
թիւնը վրայ խորհուրդն ըստ այնմ
ճրագիր մը պատրաստուելու գործը նոյն
պէս Խառն ժողովին յանձնուեցաւ,
այս պայմանաւ որ յիշեալ ճրագիրը պատ-
րաստելէ ետեւ Լեւոնիայի ժողովոյ ներ-
կայացնեն:

Բեքարպուրկէն գրուած նամակ մը
կը ծանուցանէ թէ Ա. Ե. Սեփարի-
կոսը հոկտ. 5ին հոն հասեր և մեծ
դատուով ընդունուելու է Պուստիոյ կա-
ռավարութեան:

Երասկիլի առաջնորդ Պեր. Պը-

բոյր մեծատանց միացորդներուն վրայ
իմ դատաստանս կը հրաւիրէ:

Պատիարակութեան պակասու-
թիւնն և անկէ տուել բնական ստոր-
նութիւնը՝ որմէ հարստորդիք մեծաւ
մասամբ գերծ չին, դանդաղ կամ խա-
նադանց կամ աղահ համ վեհերու կը-
նէ: Ըստնց սրտերը գիւրին է քննել և
տեսնել թէ փոքրագի ու ապաւաճ կը-
լան, ի՞նչ բարիք կրնան բուսնիլ անոնց
մէ, և Ժողովին, ո՛հ, խիստ սահմա-
նափակ է:

Տեսեր եմ ծնողք՝ որը իրենց դա-
ւակաց անկրթութիւններն իրեն տը-
թուն բնական անմիջական հետեւու-
թիւններ կը նկատեն: ասիկա ճաշակի
և նկատողութեան պակասութիւն է:
Տեսեր եմ ծնողք՝ որը տղայական խիստ
անմեղ և կրթարար համարձակութիւն
ներն անդամ կը պատճեն: այս ալ կը-
թիւն անխորձութենէ է: բնական աղ-
ղուն մէջ կը տկարանայ: Տեսեր եմ
հայրեր՝ որը իրենց գաւառները մինչև
անոնց հնդեւտասանները և աւելի գա-
րուր՝ հեռի և թագուն պահել տուած
են դանդաղ իրենցմէ՝ տանը մէկ սենեկին
մէջ: ասիկա բարարարութեան մէկ ա-
պացոյցն է: բնական կը փայտանայ, կը
վատթարի: Տեսեր եմ ծնողք՝ որը ի-

ԲԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԱՆ
ՏՐԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Խօսք առ Վաղարշ. — Գաղտնիք օյի կա-
տակի դուք եմս միման. — Անուանականու-
թեան և պատուոյ սահմանը: — Ոսկին ան-
արժանիքը պատուաւոր կընէ: — Գաստիա-
րակութեան վրայ երկար զրոյցներ: — Մէն
մը եկեղեցականաց քիչ հաճելի խօսքեր:
— Մեզի վերաբերեալ խնդրոց վրայ: — Հե-
յալի տեսարանին լեզուն եւ տաճարաբառ
մէկ լրագրինը նոյն բաներն են ինձ համար:
— Լրագրապետի մը համար ի՞նչ պէտք է:
— Գեղարաններու բացմանը քաղաքիս յա-
ռաջագիւղութիւնը: — Հիւանդութիւններ
ասոնց՝ եւ գէշ կենցաղաբարութիւնն ալ
հիւանդութեանց պատճառ են: — Բաց աս-
պարէզ ըմբիշներու եւ դեղագործներու առ-
ջեւ: — Տոքթոր Նաֆիլէ եւ իւր վիճակը:
— Օրիորդ Թ. ի վրայ եղած բնագիտութիւն-
ներ եւ իրեն մոռացումը: — Պ. Ա. Ն. իւր
տարիաւորն Գեր. Հասունի կոնդակէն կամ
վեղարէն չերկնչիլ: — Գիւղերը բանաս-
տեղծներու հայրենիք են: — Քիչ մը բա-
նաստեղծի պէս խօսելու ակտոր: — Ստի-
ճանաւորաց գիւղի մէջ ունեցած կեանքը:
— Վաղեմի պաշտօնատարի մը դադարար:
— Երանի պաշտօնական կեանքին որ քաղ-
քի մը մէջ կ'ապրի՝ զիւղը կաւարտի: — Քա-
ղաք դաստիարակ փոյթ: — Քատերաց պատ-
րաստութիւններն: — Ի՞նչ պիտի գրենք տե-
սարաններու վրայ: — Յիշատակութիւն մը:

ՍՈՒՐԻՆԻՍԿ ԳՈՍՓՈՐԻ

Պէտիք-Տէրէ 15 հոկտ.
Կարի՛ սիրեցեալ բարեկամ.
Երբոր և երկարացաւ հրապարա-
կական խօսքիս ընդմիջումը Գիտեք որ
շատ տրամեցայ ձեզ պատասխանելու:
Գիւրութիւնները կործնուելու միայ
և հիմա ձեր տրամաբանութեանց վերջ-
նոյն է որ խօսքերս կը վերաբերին:
Ձգիւտեմին մեկնութիւններ արք-
ւած են իմ լուր թեան վրայ: աշխարհը
խմայաւ արդէն որ գիւղը կը գտնուի իմ,
բայց գիւղական կենաց հեշտութիւն-
ները զիս յափշտակեցին՝ կը կարծեն,
կամ թէ զրօսանք շատ ունի և դրա-
կան դրօսանք միտուելու կարօտ չէ՞ կը-
սեն:

Մէկն այսպէս կը խորհի, միւսն
այնպէս կը խորհի, և սակայն ոչ մէկն
ստոյգ է ոչ միւսը, զի արդէն ես ալ
իմ կողմէն չեմ կրնար լուր թեանս
պատճառներուն վրայ դադարար մը տալ
որ կարենայ որչափ իմ իրաւունքներս
մեկնել:

Այլընդին նախընթաց տրամախօ-
սութիւնները անպատասխանի թողել
եղբը, թէպէտ երկրորդի մ'ալ երեւ-
մանն երկրորդս չէի մնար, բայց չէի
սպասեր նաեւ այնպիսի կատակերու:

Թեան մը նկարագրին՝ որուն միման ա-
ռաջին տեսարանէն մինչև վերջինը Սը-
րոյեան Պ. Յակոբ ըլլար:

Դուք այնպէս կարծիք եք թէ քիչ
մը ձեռնէ հեռի ըլլալով չպիտի կարենայի
այդպիսի պատահանց լուրերն առնուլ,
բայց հոգեւոր մանաւանդ գէշ համ-
բաւ հոգեւոր թեւերուն վրայ ամեն տեղ
կը հասնի:

Չարմացայ երբ շնոր թէ Պ. Յա-
կոբ Սրոյեանի պէս մէկը, որուն ու-
կրները զինքն արդի հայ անուանա-
տութեան կարգը կը դասեն բարեբաղ-
դարար, այս աստիճան տկարութեան
մէջ գործելու չափ ինքնընք մոռցած ըլլայ:
Եթէ անուանականութիւնն ու պա-
տիւր բնականի հետ տարբարած ուղ-
ղութիւն, բարեւոյն և գեղեցիկի ճանա-
չումն, մեծ խորհուրդներ և ջերմ զգոյ-
մունքներ չեն երթար, և Երեմի ճա-
խութեան անարդ վիճակները պէտք
չէ՞ անուանել զանոնք:

Ենթադրած առաքինութիւնը քանի՛
տաղանդ և արժանիք անպատեհ կա-
րասներ ըրած, և ոսկին ալ քանի՛ ա-
նարժանիք պատուաւոր ըրած չէ:
Պուստիոյ իրաւունք ունի, և աստ խիստ
օրինակ մ'ալ Պ. Յակոբ Սրոյեան,
ժամանակիս հայ անուանապետութեան
կերպասին մէկ կտորը, որուն վարքը

